

Valsts prezidenta dalība Vēsturnieku komisijas XXI rakstu sējuma atvēršanā

Publicēts pirms vairāk nekā 17 gadiem

Publicēts: 05.11.2007.

Šodien notika Valsts prezidenta Vēsturnieku komisijas XXI rakstu sējuma "Latvijas vēsture 20.gadsimta 40.-90.gados" atvēršana.

Vēsturnieku komisijas rakstu 21.sējuma atvēršanā piedalījās Valsts prezidents Valdis Zatlers, Valsts prezidenta Vēsturnieku komisijas priekšsēdētājs prof. Antonijs Zunda, grāmatā apkopoto pētījumu autori un diplomātiskā korpusa pārstāvji. Līdz ar dalību grāmatas atvēršanā Valsts prezidents apliecināja Vēsturnieku komisijas nozīmīgo un sekmīgo darbu pie Latvijas jaunāko laiku vēstures problēmām. Savukārt A.Zunda uzsvēra, ka šis sējums ir būtisks solis 20. gs. otrās puses sarežģītās Latvijas vēstures pētīšanā, jo, izmantojot arhīvos atrastus jaunus dokumentus un vēsturiskos avotus, ir radušās jaunas atziņas gan par pirmo padomju okupāciju (1940.-1941.), gan t.s. „vācu laiku” jeb nacistu okupācijas periodu, gan arī par pēckara periodu Latvijā. Viņš arī piebilda, ka, atbalstot šādus un turpmākus Latvijas vēsturnieku pētījumus par 1940.-1949. gadiem, tiks atvērtas arvien jaunas lapaspuses dziļākai un precīzākai Latvijas vēstures izpratnei.

Grāmatā apkopoti 2006.gadā veiktie svarīgākie vēsturnieku pētījumi par aplūkojamo problemātiku. Darbam ir 3 daļas: padomju okupācija Latvijā (1940-1941), nacistiskās Vācijas okupācija Latvijā (1941-1945), padomju okupācija Latvijā (1944-1990), kā arī novadpētnieka vākums par Viļakas jauniešu nevardarbīgo pretošanos 1945.gadā.

Kopumā grāmatā ir iekļauti 16 raksti par dažādām tēmām: nacistu okupācijas Baltijā salīdzinošs vērtējums, latviešu pretestības kustība nacistu režīmam, Salaspils nometne nacionālsociālistiskās Vācijas administrācijas plānos, Latvijas PSR Valsts drošības ministrijas iznīcinātāju bataljoni, trimdas izdevumu cenzūra Latvijas PSR, Baltijas jautājums un Rietumvalstis pēckara perioda sākumā u.c.

Šajā grāmatā iekļautajos rakstos daudzi pētnieki ir plaši izmantojuši dažādu valstu arhīvos atrastos agrāk npublicētos materiālus, nonākot pie interesantiem secinājumiem. Piemēram, vēsturnieks Ainārs Bambals konstatē, ka padomju režīma izveidotajos iznīcinātāju bataljonos latviešu bija mazāk nekā viena trešdaļa. Profesors Inesis Feldmanis savukārt atzīmē, ka pastāvēja liela atšķirība starp nacistu režīma plāniem attiecībā pret okupētajām Baltijas valstīm un to reālu īstenošanu. Praksē nenorisinājās ne baltiešu "pārvācošana", ne nederīgo iedzīvotāju izsūtīšana, ne arī vāciešu masveida noņemšana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, secina profesors I.Feldmanis.

Saistītas tēmas

[Valdis Zatlers](#)

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-daliba-vesturnieku-komisijas-xxi-rakstu-sejuma-atversana>